

CUPRINS:

Câteva cuvinte pentru a fi în ton cu lumea

Straniul caz al Inchiziției

Scurtă istorie a Inchiziției realizată de diverși autori

Ce este Inchiziția?

Inchiziția din Spania

Câteva fapte și opinii

Crimele Inchiziției

Bilanțuri și mărturii

Pedepse și cazne

Biciuirea – Origini – Opinii și aspecte diverse

Flagelarea femeilor în Spania

Câteva procese

Ultima pasiune amoroasă a lui Torquemada

Femeia și aurul evreului

Sabatul vrăjitorilor, al magicienilor, al făcătorilor de farmece, al necromanților flagelanți, al incubilor și sucubilor de ambele sexe

Concluzie a istoriei Inchiziției în Spania

Charles-Henry Lea – Istoria Inchiziției în Evul Mediu

Afacerea Marguerite La Porâte

Afacerea Parthenay

Un autodafe la Paris

Alexandre Bertrand

Organizarea Inchiziției

Inchiziția și puterea regală

Concluzii

SCURTĂ ISTORIE A INCHIZIȚIEI, REALIZATĂ DE DIVERȘI AUTORI

Nu intră în scopul acestei lucrări să oferim o istorie completă a Inchiziției, Cu toate acestea, vom prezenta un scurt rezumat.

Inchiziția, din latinescul *inquisito*, provenit din verbul *inquirere*: „a cerceta”, a fost un tribunal creat pentru a-i cerceta și a-i pedepsi pe eretici.

Înainte de întemeierea acestui tribunal, represiunea delictelor de ordin religios constituia sarcina episcopilor, dar aceștia – din diverse motive – nu aveau suficientă energie sau autoritate: din omenie, din slăbiciune sau din considerații de ordin local.

Primele indicii referitoare la Inchiziție le găsim în secolele al IX-lea și al XI-lea. Prima misiune bine definită este cea pe care cardinalul de San Crisogono” a îndeplinit-o la Toulouse, în 1178 – acesta a fost germele teribilului tribunal care avea să însângereze Sudul Franței.

Întrucât progresele heterodoxiei ajunseseră să cunoască o imensă amploare în această regiune, în secolul al XI-lea, Inocențiu al III-lea, speriat de progresele albigenzilor, le-a dat unor călugări din Ordinul din Cîteaux (cistercieni) porunca de a-i urmări pe eretici. Ei au dat dovadă de o oarecare moliciune. Inchiziția își căuta încă drumul. Vrând să fie mai sever, Sfântul Părinte l-a trimis pe legatul său, Pierre de Castelnau, care a fost asasinat la scurt timp după aceea (în 1208).

În acele vremuri, sfântul Benedict predica. Fanatismul său înflăcărat, cuvintele sale aprinse l-au convins repede pe Sfântul Părinte, care l-a însărcinat să instituie tribunalele eclesiastice împotriva perversității eretice: *hceretica pravitas*. Iată cum proceda Inchiziția:

„Inchiziția este o anchetă care, motivată de denunțuri sau de simple bănuieli, are drept obiect obligarea suspectilor de a dovedi ortodoxia credințelor lor.”

Salomon REINACH

Conciliile de la Lateran din 1215 și de la Toulouse din 1229 făcuseră din Inchiziție un tribunal permanent, iar patru ani mai târziu, Papa Grigore al IX-lea le-a acordat o autoritate nelimitată situată în afara puterii temporale. Regele Franței, Carol al IX-lea i-a acordat acestui tribunal o sancțiune solemnă: aceasta a fost una din cauzele canonizării sale.

Inchiziția, ajutată de Simon al IV-lea cel Puternic, sire de Montfort, a declanșat masacrele albigenzilor și, după cucerirea orașului Beziers, s-a scaldat într-o frenetică baie de sânge.

Din acel moment, ea se extinde și, după regiunile Languedoc și Provence (unde luase naștere), se stabilește în Lombardia, în Catalonia, în Aragon, în Romagna, în Toscana și la Veneția.

Pretutindeni, dominicanii își săvârșesc opera macabră – cu excepția Italiei, unde franciscanii le aduc un ajutor care nu este deloc de neglijat.

Cu toate acestea, după marile masacre din sudul Franței, Inchiziția nu reușește să se fixeze, așa cum și-ar dori, în Franța, și nici în Germania și în Anglia. Dar în Spania, ea va face cele mai mari și mai înspăimântătoare ravagii.

„Tribunalele Inchiziției puteau condamna la închisoare, la biciuire, la pelerinaje îndepărtate, la purtarea unor însemne rușinoase care împiedicau nenorocitele victime să-și câștige pâinea. Dar ele nu puteau condamna și la moarte, datorită următorului principiu: „Bisericii nu-i place sângele” și care-i interzice, de pildă, unui preot să efectueze o operație chirurgicală.”

Salomon REINACH

Ipocrizia proprie oamenilor Bisericii a inventat totuși foarte repede un mijloc de a vărsa sânge. Când recunoștea un nefericit vinovat de erezie, ea îl livra autorităților civile, adică brațului secular, spunând: „Sfânta Biserică nu mai poate nimic pentru tine.” Iar această autoritate avea obligația să tortureze, să ardă pe rug ereticul – altminteri, ar fi fost ea însăși amenințată să fie declarată eretică și să fie excomunicată.

„Oricât de groaznice au fost torturile săvârșite de Inchiziție – și poate că întemnițarea pe viață în închisori infecte era o pedeapsă chiar mai crudă decât arderea pe rug –, procedura sa a fost și mai înfiorătoare. Acuzatul, cel mai adesea câte un biet pâlmaș analfabet, nu avea dreptul la un avocat, căci acest avocat ar fi fost acuzat de „a sta în calea” Inchiziției și, ulterior, ar fi fost adus în fața tribunalului și judecat la rândul lui. El nu știa de ce era acuzat, nu cunoștea numele martorilor acuzării, nici diversele mărturii. I se puneau întrebări dificile, cu subînțelesuri, i se întindeau capcane, era făcut să se acuze singur. Dacă rezista, i se aplica tortura, care nu putea fi reînnoită dar care putea fi continuată, chiar și după un lung răstimp, atunci când ea nu produsese efectul scontat. Suntem în posesia unor manuale folosite de inchizitori, cu schițe de interogatorii – acestea sunt adevărate monumente de viclenie și șmecherie. Scopul principal al torturii era obligarea acuzatului să-și denunțe complicii sau pe cei care-i împărtășeau erorile. Ne putem da cu ușurință seama câți nevinovați trebuie să fi fost târați în fața acestor tribunale care – culmea infamiei! – profitau de pe urma confiscărilor de bunuri și făceau de asemenea să profite și Sfântul Scaun.”

Dar să continuăm povestea sinistrului tribunal care ținea întreaga Spanie la cheremul lui. În 1473, Papa Sixtus al IV-lea a făcut Inchiziția din Spania independentă și a numit pentru această țară un Inchizitor general.

Iată care era situația Spaniei în ajunul instalării Inchiziției acolo:

„În Spania, în urma unor războaie îndelungate, supremația politică fusese recucerită de către creștini (1492). Populația era împărțită în trei grupuri: creștinii, musulmanii sau maurii și evreii, primii fiind mai ales războinici, cei din al doilea grup – agricultori, iar ceilalți – savanți sau negustori. Acești oameni nu cereau decât să trăiască în pace și întrețineau relații bune între ei, însă Biserica, încă din secolul al XI-lea, a făcut tot posibilul să le învenineze. Ea a reușit de minune să fanatizeze Spania. Inchiziția, de data aceasta supusă în mod legal puterii regale (pe care a amenințat totuși să o uzurpe), a fost instituită în 1480 și a început să-i molesteze și să-i ardă pe rug pe acei musulmani și evrei, convertiți cu forța începând din secolul al XVI-lea, care erau bănuți că practică în secret vechile lor rituri, ceea ce constituia crima de recidivă (apostazie). Necredincioșii, în calitate de necredincioși, scăpau de Inchiziție. Dar era suficient ca un om să fi fost botezat, fie și prin violență sau prin surprindere, pentru ca Inchiziția să se creadă îndreptățită să-și aroge anumite drepturi asupra conștiinței sau trupului său. Cum cel mai mic delict de apostazie (constând de pildă în abținerea de la a consuma carne de porc) era pedepsit cu confiscarea tuturor bunurilor, împărțite între Inchiziție și Coroană, cupiditatea domnitorilor s-a unit cu fanatismul călugărilor pentru a face din Spania un infern, luminat numai de văpaia rugurilor.”

Salomon REINACH

În afara atracției sexuale a torturilor (pe care o vom studia ceva mai încolo), este sigur că fanatismul și atracția pentru bogății a fost principalul stimul al acestor inchizitori în îndeplinirea atât de violentă a misiunii lor pline de cruzime.

Bogățiile erau apoi împărțite jumătate-jumătate între coroană și puterea religioasă. Nu exista niciun motiv ca acești inchizitori să aibă rețineri. Ei nu aveau decât să-și aleagă o victimă bogată, care să aibă o soție sau o fiică agreabilă, și să o acuze în fața Sfântului Tribunal. Bietei victime i se făcea repede de petrecanie, după care inchizitorii și regele puteau să-și împartă aurul și bijuteriile, acesta din urmă rezervându-și, printre altele, și victimele feminine. Vom vedea în cele ce urmează în ce mod se folosea de ele.

„Aceia dintre evrei care se converteau de bună voie sau care erau convertiți cu forța sau prin surprindere, mai ales în Spania, intrau – datorită botezului – sub jurisdicția Inchiziției. Atunci, dacă cei convertiți respectau sau păreau că încă mai respectă rituri iudaice, ei erau declarați relapși și erau arși pe rug. Aceasta a fost soarta a nenumărați nenorociți numiți „*noii creștini*” sau *marranes*, din care Inchiziția spaniolă a făcut vesele frigărui, după ce i-a alungat din Spania pe cei care au refuzat să se convertească.”

Salomon REINACH

Inchiziția din Spania și-a atins apogeul sub domnia lui Filip al II-lea (fiul lui Carol Quintul, născut în 1527 și care a domnit între 1556 și 1598) și a ilustrului său prieten, Torquemada.

Iată cine era Filip al II-lea:

„Încă de la începuturile domniei sale, el și-a impus un dublu țel pe care l-a urmărit toată viața cu o nemiloasă înverșunare, fără însă a-l atinge vreodată: realizarea proiectelor de dominare universală (la care visase, fără mai mult succes, tatăl său, Carol Quintul) și restabilirea pretutindeni în lume a imperiului exclusiv al catolicismului.